

PRESENTACIÓ

Teniu a les mans *Els sistemes naturals de la vall d'Alinyà*, un magnífic volum que retrata quasi tot el que respecta a patrimoni natural d'una vall preciosa, però oblidada, de l'Alt Urgell. En aquesta presentació us intentaré explicar quin ha estat el procés fins a arribar aquí, de com una vall quasi desconeguda disposarà d'un inventari tan ampli dels seus valors naturals.

Tot va començar el dissabte 23 d'octubre de 1999. Aquell any la ICHN celebrava el seu centenari i, entre altres coses, va organitzar una jornada de reflexió sobre «El naturalisme i les societats d'història natural al segle XXI». La discussió estava molt ben plantejada, s'havien elaborat documents, s'havia fet un bon esforç de convocatòria, i es remarcava l'interès d'enfocar correctament el futur, per continuar la feina de totes les persones que, al llarg d'un segle difícil, havien aconseguit que la ICHN fes cent anys. El debat era molt ben conduït pel nucli dur del Consell Directiu del moment: Joaquim Maluquer (president), Ferran Rodà (vicepresident), Josep Germain (secretari) i Joan Pino (tresorer).

Al llarg de la sessió prenia força la idea que la ICHN, a part de fomentar els estudis d'història natural, havia de fer recerca multidisciplinària i documents de síntesi, que es poguessin aplicar a la gestió, i que servissin per anar avaluant l'estat del medi natural del país. Els exemples anteriors eren ben clars: les dues edicions del *Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans*, ideades per Joaquim Maluquer i coordinades per Ramon Folch; així com els volums dedicats a sistemes naturals.

En aquest punt, cal recordar que el volum sobre els sistemes naturals d'Alinyà és el quart d'aquestes característiques que veu la llum. El primer va ser *Els sistemes naturals del delta de l'Ebre* (1977), coordinat per Xavier Ferrer, Joaquim Gosálbez i Ramon Folch; el segon *Els sistemes naturals de les illes Medes* (1984), coordinat per Joandomènec Ros, Ignasi Olivella i Josep M. Gili, encara que editat dins els Arxius de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans; el tercer va ser *Els sistemes naturals dels aiguamolls de l'Empordà* (1994), coordinat per Joaquim Gosálbez, Jordi Serra i Eulàlia Velasco. Fixeu-vos que fins ara s'havien atès espais remarcables del litoral, i per tant és el primer cop que toca a una zona d'interior, en concret de l'àrea prepirinenca.

El sotassinat era present a la sessió com a soci de la ICHN i com a director de la Fundació Territori i Paisatge, creada feia poc (desembre de 1997) per l'Obra Social de Caixa Catalunya, amb l'objectiu prioritari d'adquirir territori per dedicar-lo a la conservació. A final d'estiu de 1999 s'havia fet pública la compra, per part de la Fundació, de la finca més extensa de Catalunya, en concret la vall d'Alinyà al municipi de Fígols i Alinyà, comarca de l'Alt Urgell, parcialment inclosa al PEIN, i amb una superfície cadastral de 5.350 ha. En aquell moment, vaig pensar que potser era un bon lloc on dur a terme un treball multidisciplinar, i vaig llançar la proposta d'iniciar-lo, òbviament amb el patrocini de la Fundació.

El llavors president de la ICHN, l'amic Joaquim Maluquer, amb l'eficàcia, habilitat i rapidesa que sempre l'han caracteritzat, va recollir la proposta, i a la setmana següent ja l'estàvem estudiant per incloure-la als pressupostos de la Fundació Territori i Paisatge per a l'any següent. I així, l'any 2000 divuit equips de diferents disciplines iniciaven l'estudi de la muntanya d'Alinyà. Però l'amic president de la ICHN va anar més enllà i, ja que se li acabava el mandat i s'havia de renovar el seu càrrec, em va proposar assumir la presidència de la Institució. I així em vaig convertir en president de la ICHN.

Per tot això, heu de comprendre que com a director de la Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya i com a president de la Institució Catalana d'Història Natural, em faci doble goig poder presentar la publicació *Els sistemes naturals de la vall d'Alinyà*. La Fundació dona a conèixer una de les seves més preuades propietats, i es dota d'una eina de coneixement imprescindible per gestionar i posteriorment avaluar la feina feta, i la Institució aconsegueix el doble objectiu d'incrementar el coneixement de la natura del país i de fer de pont entre la ciència i la societat, en aquest cas estudiant a fons una de les primeres «propietats socials» d'interès natural de Catalunya.

Evidentment, tot això no hauria estat possible sense la subvenció que Caixa Catalunya, a través de Territori i Paisatge, ha donat per a l'estudi i per a la publicació que teniu a les mans; però sobretot no hauria estat possible sense la implicació de la ICHN, amb la seva entusiasta Junta al davant, i l'enorme feina feta pels coordinadors i membres de cada equip, que veureu en els diferents capítols que segueixen, ni sense la feina del coordinador Josep Germain, ni de la secretària Isabel Munujos. A tothom, moltíssimes gràcies i per molts anys.

JORDI SARGATAL VICENS

*President de la Institució Catalana d'Història Natural
Director de la Fundació Territori i Paisatge de Caixa
Catalunya*

Febrer de 2004